

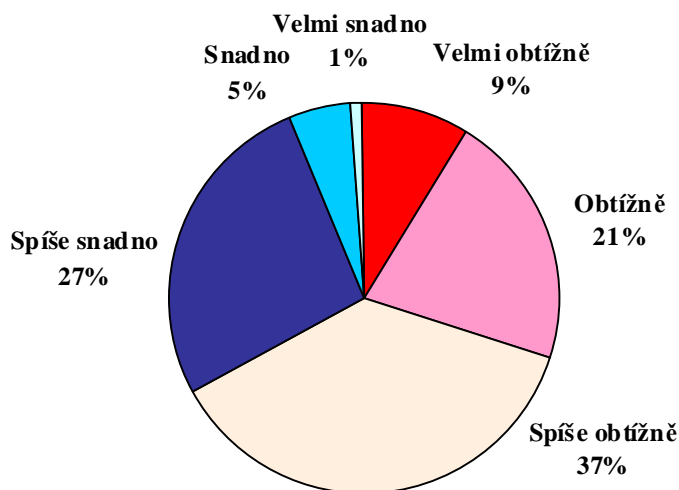
ČESKÉ DOMÁCNOSTI DNES HOSPODAŘÍ OBTÍŽNĚJI NEŽ DŘÍVE, POKLES JE VŠAK NEVÝRAZNÝ

Dvoutřetinová většina občanů ČR (67 %) uvádí, že se současným příjmem v domácnosti vychází obtížně. Tento podíl se v posledních letech mírně zvyšuje. Téměř dvě třetiny lidí (62 %) dále uvádějí, že se jim za poslední tři měsíce nepodařilo nic uspořit, což je rovněž poněkud více než v předchozích letech.

Citované výsledky pocházejí z výzkumu STEM provedeného na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let, který se uskutečnil ve dnech 1. – 8. března 2011. Respondenti byli vybíráni metodou kvótního výběru. Na otázky odpovídal rozsáhlý soubor 1248 respondentů.

Bezprostředním indikátorem spokojenosti občanů s jejich příjmy jsou odpovědi respondentů na otázku, jak vycházejí se svým příjmem v domácnosti. Jde ovšem o subjektivní hodnocení, které se sice odvíjí od reálného příjmu domácnosti, ale ve značné míře závisí na širší životní a sociální situaci dotázaného. V březnovém výzkumu STEM třetina dotázaných občanů uvedla, že jejich domácnost s příjmem vychází snadno. Podle většiny dotázaných tedy výše jejich příjmu nedosahuje úrovně, která by představovala snadné finanční zabezpečení domácnosti, naopak znamená potíže a omezení, jimž musí lidé čelit. Problematickou finanční situaci naznačují odpovědi 30 % občanů, kteří se svým příjmem vycházejí “obtížně” nebo dokonce “velmi obtížně”.

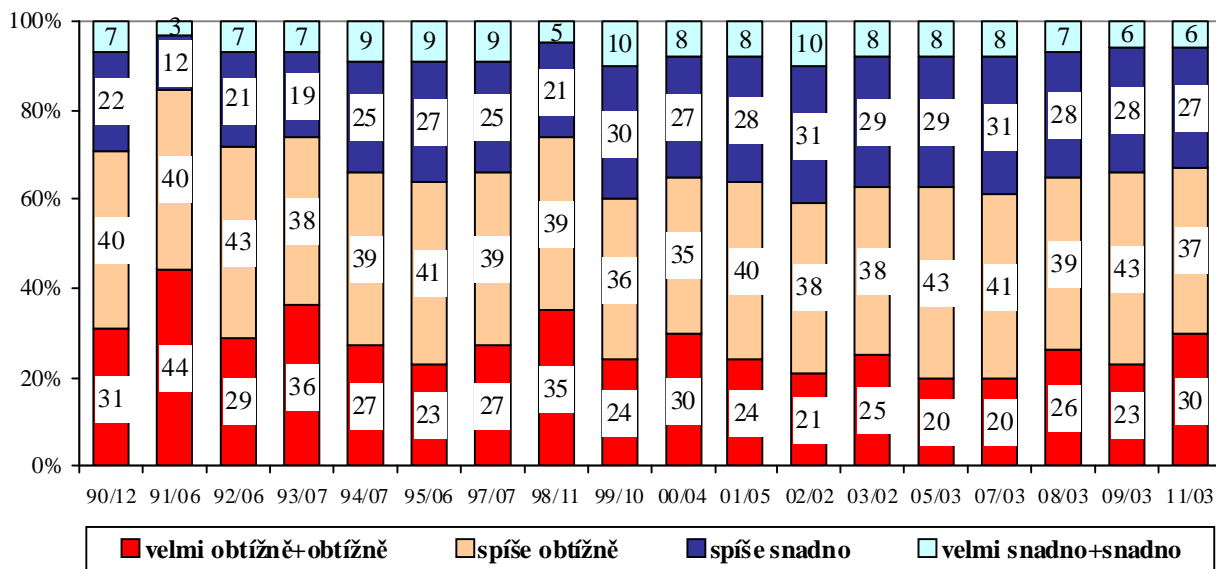
„Jak vycházíte se současným příjmem, který máte v domácnosti?“

Pramen: STEM, Trendy 3/2011, 1248 respondentů starších 18 let

Z časové řady v následujícím grafu je patrné, že od roku 1991 do roku 2002 se plynule (pouze s drobnými výkyvy) zvyšoval podíl lidí se svým příjmem spíše spokojených. Od uvedeného roku se podíl domácností vycházejících snadno se svým příjmem mírně snižuje. V porovnání s posledním výzkumem z března 2009 se zvýšil podíl lidí, kteří s příjmem v domácnosti vycházejí obtížně nebo dokonce velmi obtížně, na úkor těch, kteří uvedli, že s příjmem vycházejí spíše obtížně.

„Jak vycházíte se současným příjmem, který máte v domácnosti?“

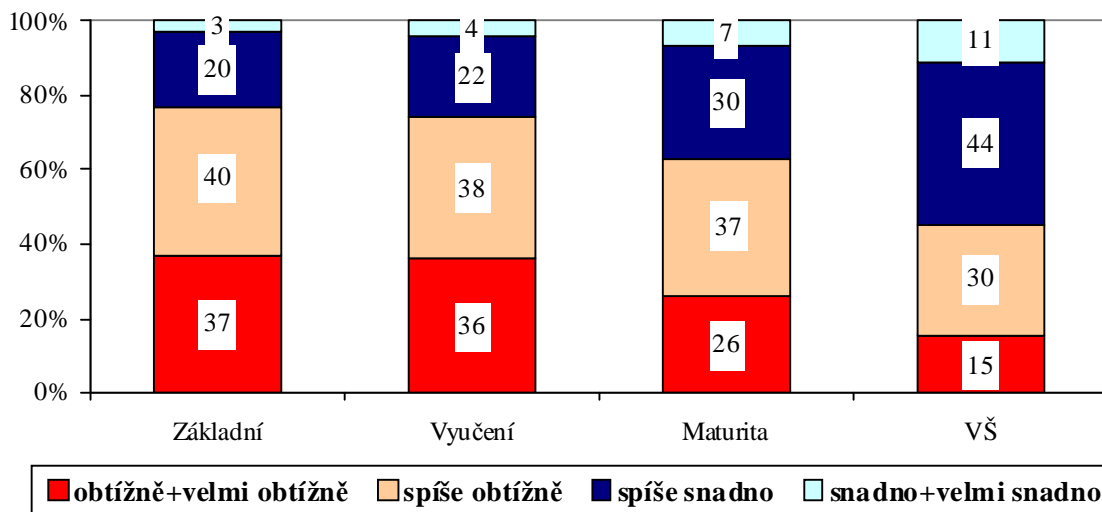
Pramen: STEM, Ekonomická očekávání 1990-1992, Trendy 1993-2011

V hodnocení příjmů se odrážejí známé rozdíly – muži mají vyšší příjmy než ženy, příjmy rostou s vyšší vzdělání, rozvod znamená jistý propad příjmů apod. Logicky tedy zjišťujeme, že lidé s vysokoškolským vzděláním vycházejí s příjmem snadněji než lidé s nižším vzděláním, muži mírně častěji než ženy s příjmem vycházejí snadno a lidé rozvedení a ovdovělí častěji uvádějí, že s příjmem vycházejí obtížně nebo dokonce velmi obtížně.

Data jasně ukazují, že subjektivně pocíťovaná spokojenost s příjmem přímo úměrně stoupá s uváděnou výší příjmu. Podle očekávání souvisí hodnocení příjmu domácnosti i s vyšší majetku domácnosti. Hranici, za kterou lidé již vypovídají o tom, že se jim hospodaří „snadno“, tvoří čistý osobní příjem vyšší než 20 tisíc korun a zároveň celková hodnota majetku domácnosti nad 2 miliony korun.

„Jak vycházíte se současným příjmem, který máte v domácnosti?“

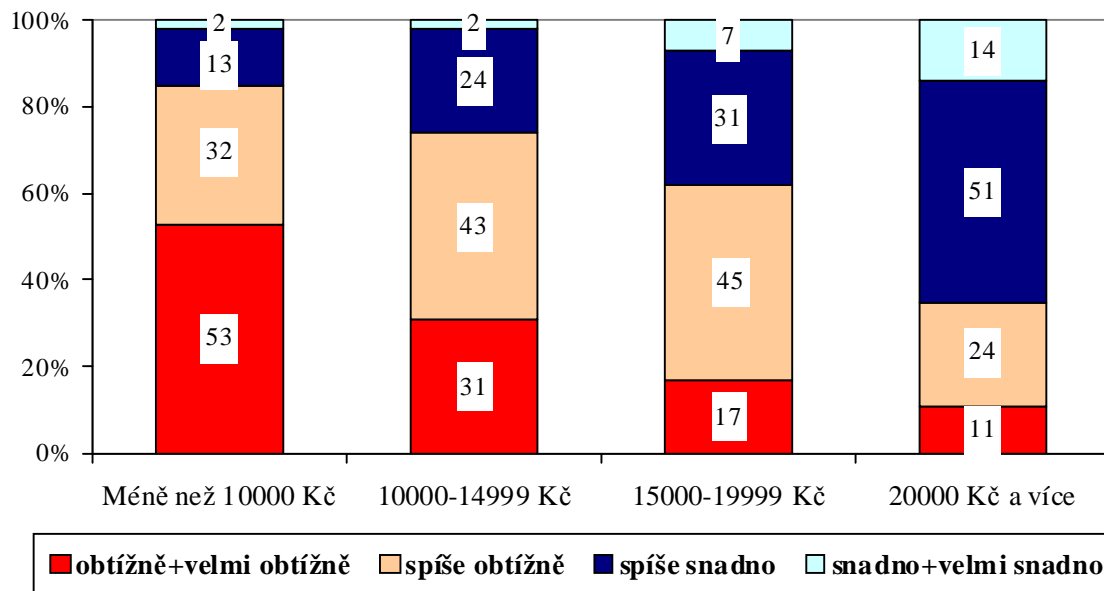
Podle vzdělání

Pramen: STEM, Trendy 3/2011, 1248 respondentů starších 18 let

„Jak vycházíte se současným příjmem, který máte v domácnosti?“

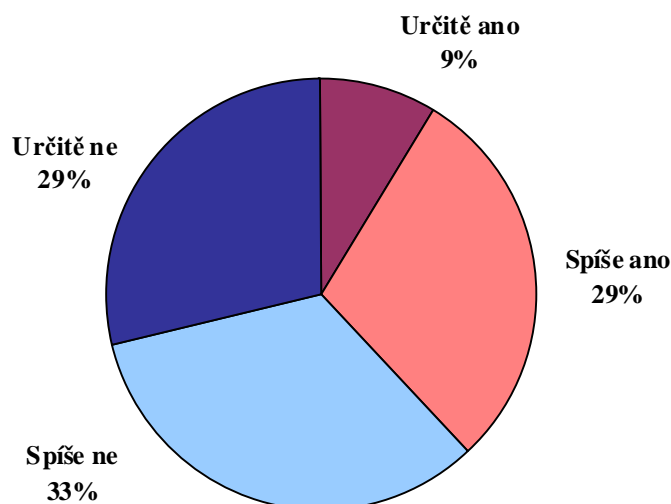
Podle osobního čistého měsíčního příjmu respondenta

Pramen: STEM, Trendy 3/2011, 1248 respondentů starších 18 let

Podrobnější pohled na hospodaření domácnosti nabízejí odpovědi na otázku, zda se lidem daří odkládat si peníze a spořit. Téměř dvě pětiny dotázaných občanů uvedly, že se jim v posledních třech měsících podařilo něco uspořit. Tento podíl se od roku 2007 mírně snižuje.

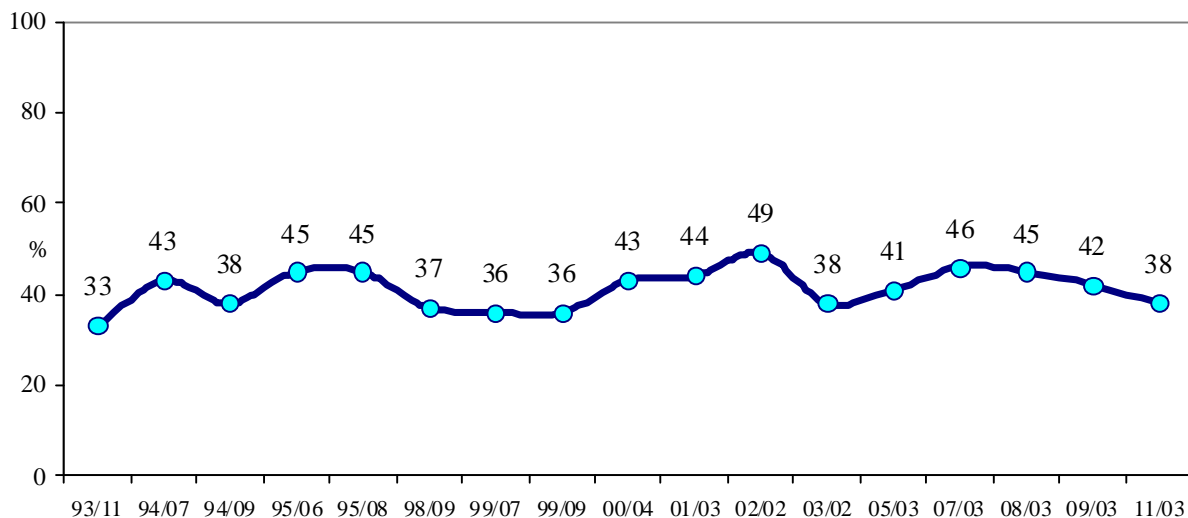
„Podařilo se Vám za poslední tři měsíce něco uspořit?“

Pramen: STEM, Trendy 3/2011, 1248 respondentů starších 18 let

„Podařilo se Vám za poslední tři měsíce něco uspořit?“

(podíl odpovědí „určitě ano“ + „spíše ano“ v %)

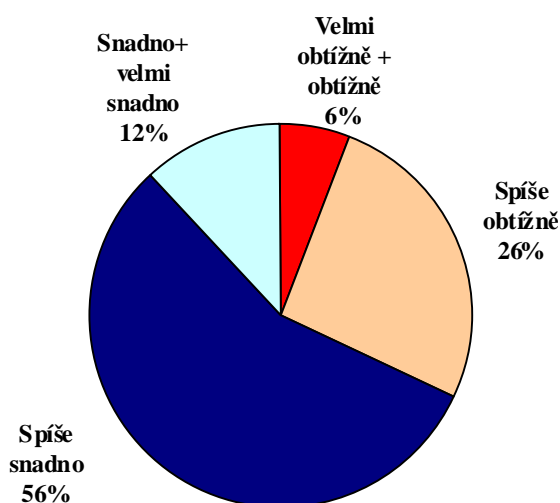
Pramen: STEM, Trendy 1993-2011

Podobně jako v případě hodnocení příjmu domácnosti je i úspěšnost při spoření různá mezi občany různého vzdělání a různého finančního zajištění. Spořit se daří výrazně častěji lidem s vysokoškolským vzděláním (63 %), lidem s čistým osobním měsíčním příjmem vyšším než 20 tisíc Kč (63 %) nebo majetkem, jehož celková hodnota přesahuje částku 2 miliony Kč (71 %).

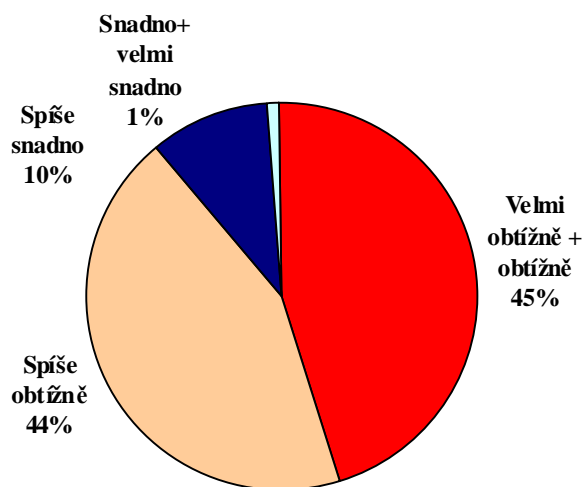
Spokojenost s příjmem domácnosti je s otázkou úspor úzce provázána. Mezi lidmi, kterým se spořit daří, jednoznačně převažují ti, kteří uvádějí, že s příjmem v domácnosti vyjdou snadno (68 %). Naopak mezi lidmi, kterým se spořit nedaří, je zastoupení jedinců spokojených s příjmem domácnosti minimální (11 %).

„Jak vycházíte se současným příjmem, který máte v domácnosti?“

Pouze lidé, kterým se za poslední tři měsíce **podařilo** něco uspořit (38 % populace)

Pouze lidé, kterým se za poslední tři měsíce **nepodařilo** něco uspořit (62 % populace)

Pramen: STEM, Trendy 3/2011, 477 respondentů starších 18 let